

TONI MOLLÀ, COORDINADOR DE LA CAMPANYA

«Sí a la llengua, no a la sentència»

Toni Mollà, sociolingüista, és el coordinador de la campanya en defensa de la llengua, contra la sentència que prohibeix el lliure ensenyament en català a les universitats valencianes. El compromís en l'ús del valencià a tot arreu, no tan sols a les aules, n'és l'eix bàsic.

Marta Castells

—**C**om comença tot això de la campanya? ¿Qui hi participa?

—S'inicia amb la sentència contra l'ensenyament en català a la Universitat, que ja no cal explicar més, i el famós recurs que haurà de veure el Suprem... I bé, hi ha una mena de coordinadora en la qual participen uns quants grups polítics —UPV, Izquierda Unida, PSAN, MDT, la Lliga Comunista...—, sindicats —Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del PV, CCOO, CNT— i nombrosos grups cívics i culturals. Esperàvem que fos el Bloc d'Estudiants Agermanats que coordinàs la campanya, però ells van decidir en assemblea que tan sols hi participarien com un grup més, sense encapçalar-la; així, finalment, és Acció Cultural del País Valencià qui farà les tasques, diguem-ne, d'organització. Tot i així, a nivell personal, els membres del BEA estan treballant moltíssim, cal dir-ho.

—*Les mobilitzacions començaren immediatament després de conèixer-se el text de la sentència de l'Audiència Provincial: manifestacions, assemblees... però la campanya en si quasi acaba d'iniciar-se. ¿En què consisteix, quin abast tindrà?*

—Començant per l'abast, es faran actes a tot el País Valencià, a banda d'informar les altres universitats catalanes i també a les basques, les gallegues, o algunes instàncies europees... però la campanya pròpiament dita es concentrarà en les comarques centrals del País Valencià. És qüestió, sobretot, de diners, d'infraestructura; però també hem pensat que a Alacant ja es féu ara fa un any la manifestació del «Sí a la Llengua», i bé... També al

sud i al nord del País Valencià hi haurà conferències, i coses.

—*¿Quines són, aquestes conferències i aquestes coses?*

—Una part de la campanya està dirigida especialment als més joves, als alumnes dels centres d'ensenyament mitjà —Formació Professional i BUP—, que són els que cal sensibilitzar amb més intensitat de cara al problema... sobretot els de COU, que l'any que ve accediran a la Universitat i s'ho trobaran de cara. Xiques i xics que ja han estudiat l'idioma alguns anys i que, de fet, són el contingent més nombrós del nacionalisme, que ací al País Valencià no té una trajectòria tan llarga com pot tenir a Euskadi, o a Catalunya...

Els actes que ja s'estan fent als instituts consisteixen a oferir-los la possibilitat d'enviar gent, de diversos camps, a parlar-los en valencià sobre algun tema determinat. No sobre la llengua, sinó mitjans de comunicació, o ecologia, medicina, teatre, sexologia... el que siga. Es tracta que s'adonen que en valencià es pot parlar de qualsevol cosa, de la més especialitzada a la més intranscendent, d'allò que els pot interessar en la vida normal.

—*I, a banda d'instituts...*

—Als pobles s'estan fent també actes similars: es fa una convocatòria oberta a tothom, i allí s'explica el significat de la campanya. Al final, els assistents que ho desitgen, siguen del partit o el grup que siguen, es comprometen o s'autoconstitueixen en organització local de la campanya. Des d'ací se'ls donarà tota la informació necessària, i el suport, per als actes que vulguen organitzar: possibilitar-los un conferenciant, o una pel·lícula... I, a banda d'això, repartir els materials que s'han editat.

—*¿Quin tipus de materials?*

—Una sèrie de tríptics, cartells, adhesius, que s'han fet en funció de diversos àmbits: n'hi ha de dirigits als instituts, i entre aquests, alguns dedicats especialment a COU, diguem-ne més ideològics, o més teòrics, com el famós manifest d'Irunea, que signaven sociolingüistes catalans, bascos i gallecs, i d'altres més generals, com serien aquests, alguns dirigits a castellanoparlants...

—*Explica, tot això, un poc millor.*

—Bé, una de les coses que hem tingut en compte, a l'hora de dissenyar la campanya, és que cal incidir sobre

«Les llengües es parlen o no es parlen, s'usen o no s'usen».

les actituds davant l'idioma. És a dir: el fet que la gent parle una llengua depèn, en primer lloc, de si la coneix o no la coneix, això és obvi; però després, de l'actitud. És fals això que hi ha llengües fàcils o difícils, és una qüestió de voluntat, d'actitud. Nosaltres tractem de treballar sobre dues actituds, que ens pareixen les més preocupants: una, allò que es diu «orgull lingüístic», o «lleialtat lingüística», i ens dirigim als valencianoparlants que el coneixen però no l'usen. La tragèdia del català és que hi ha vuit milions de catalanoparlants i no l'usen més que un trenta per cent. A totes les llengües minoritzades passa el mateix, segons les enquestes.

L'altre sector o actitud sobre el qual volem incidir és el dels castellanoparlants, explicant-los, en castellà, perquè és un tipus de comunicació que funciona en castellà, que el bilingüisme és sempre unidireccional: tots els catalanoparlants som bilingües; els castellanoparlants, no. I cal dir-los que, si això de la igualtat lingüística ha de funcionar, haurem de ser tots bilingües. I també que no han d'admetre la falsa teoria que parlar-los en

castellà suposa una mostra d'educació: «Que no te tomen por tonto», diu un dels fullets que hem fet per als castellanoparlants. Cal que s'adonen que la millor mostra de respecte és tractar-los com a persones capaces d'entendre, i aprendre, el valencià.

Destacar d'una vegada per totes que és mentida això que les llengües s'estimen, o es porten al cor, i tot això... les llengües es parlen o no es parlen, s'usen o no s'usen, i serveixen per a parlar de tot. Cal demostrar als castellanoparlants que el valencià serveix per a parlar de qualsevol cosa, que és útil. Als joves se'ls pot demostrar. La part més viva de la nostra societat s'expressa en valencià.

—*¿Què més heu editat?*

—També hem fet uns cartells, i uns adhesius, que potser són coses molt poc importants, però que jo considere que són fonamentals: «Per favor, tanqueu la porta», «Espenteu», «Ací atenem en valencià», o «La pròxima neteja de l'escala li toca a vostè»... Estic convençut que l'ús és el que provoca l'ús, i aquestes són coses d'un ús molt públic... També tractem de donar una idea moderna de

l'idioma. Ja està bé de parlar del carro, del forcat i tot allò. Cal vincular el valencià a la modernitat, al progrés, al futur... Ja està bé d'escarbar en el passat, de retrobar arrels.

—*¿Fins quan durarà tot això?*

—Fins el dia 18 de desembre, que celebrarem una festa de benvinguda als estudiants catalans, mallorquins i bascos, gallecs, etc, que vinguen ací a participar en la manifestació del dia 20. De Mallorca, per exemple, ja sabem que s'han compromès a omplir un vaixell d'estudiants... caldrà fer-los una festa, amb actuacions... havíem pensat a portar alguns grups de roc: un de valencià, si pot ser, altres que canten també en català, i, si és possible, algun grup basc; encara no ens hem posat d'acord en quin serà.

També volem fer un gran acte, possiblement en algun teatre de València, de rebuig a la sentència i d'adhesió a la manifestació, a l'ús del català. Ja hem anat, també, a explicar el nostre problema, a més de les universitats catalanes, a Euskadi, i voldríem anar a Madrid, a contar-los què ens passa, tal com se'ls ha d'explicar. I si cal, a Estrasburg.

—¿I la manifestació del dia 20, que suposa que serà la culminació de la campanya?

—La manifestació es convoca, també, amb la idea dels dos missatges que expressa el cartell, els dos eixos bàsics de tota la campanya: «Sí a la llengua. No a la sentència». Un missatge negatiu, de rebuig a una sentència, i paga la pena explicar-ho: no és una sentència contra el valencià; és una sentència contra els valencians, que som els que tenim el dret de parlar-lo. Un dret bàsic, fonamental, que ha estat atacat. I s'ha de demostrar la solidaritat amb la Universitat de València. L'altre missatge és el «Sí», el sí a l'ús de la llengua. Que volem usar-la, parlar-la, escriure-la, i ho farem, no ens ho pararan, a la Universitat i a tot arreu, sempre.

—¿Quines consignes hi voldries?

—Una recomanació que faig a totes les persones que hi vagen, però això ja és personal, és que fugim d'una vegada de consignes tipus «qui perd els orígens perd la identitat», que està molt bé i és molt bonic, però... jo voldria que fossen consignes que s'adeqüen amb un compromís de l'extensió de l'ús. Això ho van entendre molt bé, en l'última manifestació, els alumnes de l'institut de Massamagrell, que deien en una pancarta: «Volem ser universitaris en català». Això sí que és una definició clara. La qüestió de noms, que si català, que si valencià, crec que és menys important, és massa evident.

És clar que és català, però dir «País Valencià parla català» no és un compromís amb l'ús de l'idioma,

«El valencià ens fa valencians».

tampoc no suposa una actitud d'oposició a la sentència... i és que no prohibeixen l'ensenyament en català a la Universitat per ser català, que això els és igual, sinó per ser la nostra llengua, que és ben distint. El que els fot és que la usem, no quina siga. Ara no està en perill el nom, sinó l'ús de l'idioma.

—Més coses.

—Bé, pensem en la possibilitat de preparar, per a més endavant, una

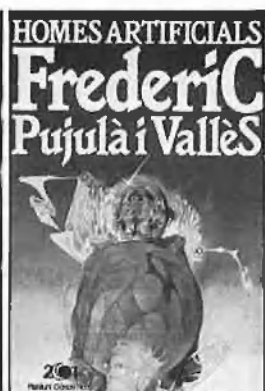
manifestació a Madrid, amb bascos i gallecs, quan haja d'eixir la sentència del Tribunal Suprem. Hi hauria també una gran festa, allí, i es tractaria de denunciar la pràctica legal, efectiva, de les normes sobre bilingüisme. El nostre drama, el de gallecs, bascos i catalanoparlants és que sempre hem estat mal comunicats. Si més no, compartim l'enemic: és lògic que tracitem de seguir una estratègia conjunta, no du enloc fer la guerra cadascun pel seu costat. És molt important, per exemple, fer un front comú contra l'article tercer de la Constitució.

Si realment pensen que això de les llengües que no són l'espanyol és una riquesa de tots els espanyols, doncs que les aprenguen. Però sempre diuen allò del patrimoni cultural... a mi, això del patrimoni em sona a arqueologia, a cosa de museu, que cal conservar...

—¿Quina publicitat, a banda dels cartells que heu editat, esteu fent en mitjans de comunicació de tota aquesta campanya?

—Bé, a banda de les cartes que s'estan enviant a instituts, escoles, comunitats de veïns, col·lectius, falles, casinos... que ja ve a ser una mena de publicitat, posarem anuncis en alguns mitjans de comunicació i, òbviament, falques en ràdios. Les ha gravades Paco Cano, l'actor, i són tres missatges, molt breus. Crec que sintetitzen molt bé allò que és la idea de la campanya: «Una llengua no es protegeix, no es conserva, no es respecta: s'utilitza»; «El valencià ens fa valencians», i «Qui ataca el valencià ataca els valencians»...

4 LLIBRES PER A AQUEST NADAL

2001
Planeta/Ciència-Ficció

Col·lecció 2001. Per primera vegada en català, una col·lecció de llibres de ciència ficció i fantasia